

Brussel, 13 juni 2022
(OR. fr, en)

9764/22

ECOFIN 553
UEM 157
SOC 348
EMPL 230
COMPET 451
ENV 552
EDUC 221
RECH 344
ENER 260
JAI 815
GENDER 93
ANTIDISCRIM 73
JEUN 104
SAN 349

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. Comdoc.:	9417/22 - COM(2022) 614 final
Betreft:	Aanbeveling voor een AANBEVELING VAN DE RAAD over het nationale hervormingsprogramma 2022 van Hongarije en met een advies van de Raad over het convergentieprogramma 2022 van Hongarije

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde ontwerpaanbeveling van de Raad, die is gebaseerd op Commissievoorstel COM(2022) 614 final, en door verschillende comités van de Raad is herzien en goedgekeurd.

AANBEVELING VAN DE RAAD

over het nationale hervormingsprogramma 2022 van Hongarije en met een advies van de Raad over het convergentieprogramma 2022 van Hongarije

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid¹, en met name artikel 9, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

¹ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

- (1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad², waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De herstel- en veerkrachtfaciliteit biedt financiële ondersteuning voor de tenuitvoerlegging van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. Zij draagt bij tot het economisch herstel en de tenuitvoerlegging van duurzame en groeibevorderende hervormingen en investeringen, met name om de groene en de digitale transitie te stimuleren, en versterkt tegelijkertijd de veerkracht en potentiële groei van de economieën van de lidstaten. Zij helpt ook de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren. De maximale financiële bijdrage per lidstaat in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zal in juni 2022 worden geactualiseerd, overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241.

- (2) Op 24 november 2021 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse duurzamegroei-analyse en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees Semester 2022 voor coördinatie van het economisch beleid. Daarin is terdege rekening gehouden met het op 7 mei 2021 ondertekende sociaal engagement van Porto om de Europese pijler van sociale rechten, die op 17 november 2017 door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie is afgekondigd, verder uit te voeren. De Europese Raad heeft op 25 maart 2022 de prioriteiten van de jaarlijkse duurzamegroei-analyse 2022 goedgekeurd. Op 24 november 2021 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 ook het waarschuwingsmechanismeverslag aangenomen, waarin zij Hongarije niet heeft genoemd als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig zou zijn. Op dezelfde datum heeft de Commissie ook een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid 2022 aangenomen, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 14 maart 2022 aangenomen.

² Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17).

- (3) De Russische invasie in Oekraïne in de nasleep van de wereldwijde pandemie heeft de geopolitieke en economische context aanzienlijk veranderd. De impact van de invasie op de economieën van de lidstaten is onder meer voelbaar door hogere prijzen voor energie, voedsel en grondstoffen en door lagere groeivoorzichten. De hogere energieprijzen treffen vooral de meest kwetsbare huishoudens die te maken hebben met of risico lopen op energiearmoede, alsook de bedrijven die het meest kwetsbaar zijn voor energieprijsstijgingen. De Unie ziet ook een ongekeerde instroom van mensen die Oekraïne ontvluchten. De economische gevolgen van de Russische aanvalsoorlog hebben een asymmetrisch effect gehad op de lidstaten. In dat verband werd op 4 maart 2022 voor het eerst Richtlijn 2001/55/EG van de Raad³ door Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad⁴ in werking gesteld, waarbij ontheemden uit Oekraïne het recht kregen om legaal in de Unie te verblijven, plus het recht op toegang tot onderwijs en opleiding, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, huisvesting en sociale voorzieningen. Aan Hongarije wordt uitzonderlijke steun beschikbaar gesteld in het kader van het initiatief "maatregelen uit hoofde van het cohesiebeleid ten behoeve van vluchtelingen in Europa" (CARE) en via aanvullende voorfinanciering in het kader van het programma "herstelbijstand voor cohesie en de regio's van Europa" (React-EU) om zo spoedig mogelijk tegemoet te komen aan de opvang- en integratiebehoeften van degenen die Oekraïne zijn ontvlucht.

³ Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001, blz. 12).

⁴ Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan (PB L 71 van 4.3.2022, blz. 1).

- (4) Rekening houdend met de snel veranderende economische en geopolitieke situatie wordt de brede coördinatie van het economisch en werkgelegenheidsbeleid in het kader van het Europees Semester in 2022 hervat, waarbij de ontwikkelingen afgestemd worden op de uitvoeringsvereisten van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, zoals uiteengezet in de jaarlijkse duurzamegroei-analyse 2022. De uitvoering van de goedgekeurde herstel- en veerkrachtplannen is van essentieel belang voor de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen van het Europees Semester, aangezien de plannen betrekking hebben op ten minste een aanzienlijk deel van de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de cycli 2019 en 2020 van het Europees Semester gedaan zijn. De landspecifieke aanbevelingen van 2019 en 2020 blijven ook relevant voor de herstel- en veerkrachtplannen die herzien, geactualiseerd of gewijzigd zijn overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241, naast andere landspecifieke aanbevelingen die gedaan zijn tot de datum van indiening van dergelijke herziene, geactualiseerde of gewijzigde herstel- en veerkrachtplannen.
- (5) De algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact is actief sinds maart 2020. In haar mededeling van 3 maart 2021 getiteld "Een jaar na de uitbraak van COVID-19: de respons vanuit het begrotingsbeleid" heeft de Commissie het standpunt ingenomen dat het besluit om de algemene ontsnappingsclausule te deactiveren dan wel te blijven toepassen, gezien moet worden als een algehele evaluatie van de toestand van de economie, waarbij het niveau van economische activiteit in de Unie of de eurozone in vergelijking met het niveau van vóór de crisis (einde van 2019) een belangrijk kwantitatief criterium is. Grotere onzekerheid en sterke neerwaartse risico's voor de economische vooruitzichten in verband met de oorlog in Europa, ongekende stijgingen van de energieprijzen en aanhoudende verstoringen van de toeleveringsketen rechtvaardigen de verlenging van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact tot 2023.

- (6) Volgens de aanpak in de aanbeveling van de Raad van 18 juni 2021⁵, waarbij een advies van de Raad werd geformuleerd over het convergentieprogramma 2021 van Hongarije, wordt de algemene begrotingskoers momenteel het best gemeten als de verandering in de primaire uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde en exclusief tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis), maar inclusief uitgaven gefinancierd met niet-terugbetaalbare steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen, in verhouding tot de potentiële groei op middellange termijn⁶. Naast de algemene begrotingskoers wordt, bij de beoordeling of het nationale begrotingsbeleid prudent is en de samenstelling ervan bevorderlijk is voor duurzaam herstel in overeenstemming met de groene en de digitale transitie, ook aandacht besteed aan de ontwikkeling van nationaal gefinancierde⁷ primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde en exclusief tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis) en investeringen.

⁵ Aanbeveling van de Raad van 18 juni 2021 met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2021 van Hongarije (PB C 304 van 29.7.2021, blz. 78).

⁶ De ramingen van de begrotingskoers en de componenten daarvan in deze aanbeveling zijn ramingen van de Commissie op basis van de aannames die ten grondslag liggen aan de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie. In de ramingen van de Commissie van de potentiële groei op middellange termijn is geen rekening gehouden met het positieve effect van hervormingen die deel uitmaken van het herstel- en veerkrachtplan, die de potentiële groei van Hongarije kunnen stimuleren.

⁷ Niet gefinancierd met subsidies in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit of andere Uniefondsen.

- (7) Op 2 maart 2022 heeft de Commissie een mededeling aangenomen met brede richtsnoeren voor het begrotingsbeleid voor 2023 ("de begrotingsrichtsnoeren"), die tot doel heeft de voorbereiding van de stabiliteits- en convergentieprogramma's van de lidstaten te ondersteunen en zo de beleidscoördinatie te versterken. Op basis van de macro-economische winterprognoses 2022 was de Commissie van mening dat de overgang van een geaggregeerde ondersteunende begrotingskoers in 2020-2022 naar een in grote lijnen neutrale geaggregeerde begrotingskoers, waarbij kan worden ingespeeld op de veranderende economische situatie, in 2023 gepast zou lijken. De Commissie kondigde aan dat de begrotingsaanbevelingen voor 2023 van lidstaat tot lidstaat gedifferentieerd moeten worden en rekening moeten houden met mogelijke overloopeffecten tussen landen. De Commissie heeft de lidstaten verzocht de richtsnoeren in hun stabiliteits- en convergentieprogramma's te verwerken. De Commissie heeft zich ertoe verbonden de economische ontwikkelingen nauwlettend te volgen en zo nodig haar beleidsrichtsnoeren aan te passen, en wel uiterlijk eind mei 2022 in haar voorjaarspakket van het Europees Semester.
- (8) Wat de begrotingsrichtsnoeren betreft, houden de begrotingsaanbevelingen voor 2023 rekening met de verslechterde economische vooruitzichten, de toegenomen onzekerheid en verdere neerwaartse risico's, en de hogere inflatie in vergelijking met de winterprognoses 2022 van de Commissie. Tegen die achtergrond moet de budgettaire respons zijn dat de overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en energiezekerheid verhoogd worden en de koopkracht van de meest kwetsbare huishoudens in stand gehouden wordt, om de gevolgen van de stijging van de energieprijzen op te vangen en de inflatoire druk van tweederonde-effecten te helpen beperken door middel van gerichte en tijdelijke maatregelen. Het begrotingsbeleid moet flexibel blijven om zich aan te passen aan de snel veranderende omstandigheden, met inbegrip van de uit de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne voortvloeiende uitdagingen op het vlak van defensie en veiligheid, en het moet differentiëren tussen de lidstaten naar gelang van hun begrotings- en economische situatie, ook wat betreft hun blootstelling aan de crisis en aan de instroom van ontheemden uit Oekraïne.
- (9) Hongarije heeft op 29 april 2022 zijn nationale hervormingsprogramma 2022 en zijn convergentieprogramma 2022 ingediend. Om met de onderlinge verbanden tussen beide programma's rekening te houden, zijn deze samen geëvalueerd.

- (10) De Commissie heeft op 23 mei 2022 het landverslag 2022 voor Hongarije gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Hongarije heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad in 2019, 2020 en 2021 heeft vastgesteld. Ook werd de vooruitgang beoordeeld die Hongarije heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.
- (11) Op 29 april 2022 heeft Hongarije zijn convergentieprogramma 2022 ingediend, binnen de in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 1466/97 vastgestelde termijn.
- (12) Op 23 mei 2022 heeft de Commissie een verslag uitgebracht op grond van artikel 126, lid 3, van het Verdrag. In dat verslag werd de begrotingssituatie van Hongarije besproken aangezien het overheidstekort in 2021 de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bruto binnenlands product (bbp) overschreed en de overheidsschuld de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 60 % van het bbp overschreed en niet voldeed aan de schuldreductiebenchmark. In het verslag werd geconcludeerd dat niet aan de tekort- en schuldcriteria was voldaan. In overeenstemming met de mededeling van 2 maart 2022 was de Commissie in het kader van haar beoordeling van alle relevante factoren van mening dat de naleving van de schuldreductiebenchmark een te veeleisende en vroege begrotingsinspanning zou inhouden die de groei in gevaar zou kunnen brengen. Volgens de Commissie is in de huidige uitzonderlijke economische omstandigheden voldoen aan de schuldreductiebenchmark dus niet gerechtvaardigd. Zoals aangekondigd heeft de Commissie niet voorgesteld in het voorjaar van 2022 nieuwe buitensporigtekortprocedures in te leiden en zal zij opnieuw beoordelen of een voorstel tot het inleiden van dergelijke procedures in het najaar van 2022 noodzakelijk is.

(13) In zijn aanbeveling van 20 juli 2020⁸ heeft de Raad Hongarije aanbevolen om in 2020 en 2021 overeenkomstig de algemene ontsnappingsclausule alle nodige maatregelen te nemen om de COVID-19-pandemie doeltreffend aan te pakken, de economie te stimuleren en het daaropvolgende herstel te ondersteunen. Ook heeft hij Hongarije aanbevolen om, als de economische omstandigheden dit toelaten, begrotingsbeleid te voeren dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotings situaties op middellange termijn en het waarborgen van de houdbaarheid van de schuld, daarbij de investeringen verhogend. In 2021 is het overheidstekort van Hongarije volgens door Eurostat gevalideerde gegevens gedaald van 7,8 % van het bbp in 2020, tot 6,8 %. De begrotingsmaatregelen van Hongarije ondersteunden het economisch herstel in 2021, terwijl de tijdelijke noodmaatregelen daalden van 4,0 % van het bbp in 2020 naar 0,8 % van het BBP in 2021. De maatregelen die Hongarije in 2021 heeft genomen, stemden overeen met de aanbeveling van de Raad van 20 juli 2020. De door de regering in 2020 en 2021 genomen discretionaire begrotingsmaatregelen waren tijdelijk of gingen gepaard met compenserende maatregelen. Tegelijkertijd waren sommige van de discretionaire maatregelen die de regering in de periode 2020-2021 heeft genomen niet tijdelijk of gingen zij niet met compenserende maatregelen gepaard, voornamelijk bestaande uit de verlaging van de socialezekerheidsbijdragen van de werkgevers, de afschaffing van de opleidingsheffing, de vrijstelling van inkomstenbelasting voor werknemers onder de 25 jaar, de herinvoering van de 13e maand pensioen en de verhoging van de lonen van artsen. Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens is de overheidsschuld van 79,6 % van het bbp in 2020, gedaald tot 76,8 % van het bbp in 2021.

⁸ Aanbeveling van de Raad van 20 juli 2020 over het nationale hervormingsprogramma 2020 van Hongarije en met een advies van de Raad over het convergentieprogramma 2020 van Hongarije (PB C 282 van 26.8.2020, blz. 107).

(14) Het aan de begrotingsprognoses van het convergentieprogramma voor 2022 ten grondslag liggende macro-economische scenario is gunstig. Het kabinet gaat ervan uit dat het reële bbp in 2022 met 4,3 % en in 2023 met 4,1 % zal groeien. Ter vergelijking: in de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie wordt uitgegaan van een lagere groei van het reële bbp van 3,6 % in 2022 en 2,6 % in 2023, voornamelijk als gevolg van de aanname dat de macro-economische gevolgen van de aanvalsoorlog van Rusland in Oekraïne langer voelbaar zullen zijn. In de prognoses van de Commissie wordt uitgegaan van een zwakkere groei van de particuliere consumptie, met name in 2023, en een tragere groei van de investeringen in 2022 en 2023. In zijn stabiliteitsprogramma 2022 zegt de regering te verwachten dat het nominale tekort in 2022 op een niveau van 4,9 % van het bbp zal blijven en in 2023 zal afnemen tot 3,5 %. De daling in 2022 is vooral te danken aan de aanhoudende dynamische groei van het nominale bbp. Volgens het convergentieprogramma 2022 zal de schuldquote in 2022 naar verwachting afnemen tot 76,1 % en in 2023 dalen tot 73,8 %. De Commissie gaat in haar voorjaarsprognoses 2022 op basis van beleidsmaatregelen die op de afsluitingsdatum van de prognoses bekend waren uit van een overheidstekort voor 2022 en 2023 van respectievelijk 6,0 % en 4,9 % van het bbp. Dit is hoger dan het in het convergentieprogramma 2022 voorspelde tekort, voornamelijk als gevolg van de verwachte minder gunstige macro-economische vooruitzichten, met name in 2023, en de sterkere stijging van de uitgaven, die onder meer bestaan uit kapitaalinjecties in nutsbedrijven ten belope van 1,1 % van het bbp in 2022 en nog eens 0,7 % in 2023. In de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie wordt uitgegaan van een hogere overheidsschuldquote van 76,4 % in 2022 en 76,1 % in 2023. Het verschil is toe te schrijven aan het hoger primaire saldo en de minder gunstige dynamiek van het nominale bbp. Volgens de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie wordt de potentiële groei op middellange termijn (10-jaarsgemiddelde) geraamd op 3,2 %. In die raming wordt echter geen rekening gehouden met het effect van de hervormingen die deel uitmaken van het herstel- en veerkrachtplan en die de potentiële groei van Hongarije kunnen bevorderen.

- (15) In 2022 heeft de regering het merendeel van de naar aanleiding van de COVID-19-crisis genomen maatregelen geleidelijk afgeschaft, zodat de tijdelijke noodmaatregelen naar verwachting zullen dalen van 0,8 % van het bbp in 2021 tot 0,0 % in 2022. Het overheidstekort wordt beïnvloed door de maatregelen die zijn genomen om de economische en sociale gevolgen van de energieprijsstijgingen tegen te gaan, en worden in de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie geraamd op 1,2 % van het bbp in 2022 en 0,7 % van het bbp in 2023⁹. Deze maatregelen bestaan uit kapitaaloverdrachten door de overheid aan nutsbedrijven ter compensatie van verwachte verliezen als gevolg van gereguleerde energieprijzen, een tijdelijke verlaging van de accijnzen op brandstoffen en compensaties voor kleine benzinstations. Behalve de permanente plafonds voor de detailhandelsprijzen voor gas en elektriciteit zijn alle maatregelen aangekondigd als tijdelijke maatregelen. Indien de energieprijzen in 2023 hoog blijven, kunnen sommige van die maatregelen echter worden voortgezet. Sommige van deze maatregelen zijn niet gericht, met name de algemene plafonds voor de detailhandelsprijzen voor energie en de verlaging van de accijnzen. Het overheidstekort wordt ook beïnvloed door de kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming aan ontheemden uit Oekraïne, die in de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie worden geraamd op 0,2 % van het bbp in 2022 en 0,3 % in 2023¹⁰.
- (16) In zijn aanbeveling van 18 juni 2021 heeft de Raad Hongarije aanbevolen om in 2022 een ondersteunende begrotingskoers te handhaven, onder meer met behulp van de impuls die uitgaat van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, en om nationaal gefinancierde investeringen in stand te houden. Ook heeft de Raad Hongarije aanbevolen om, wanneer de economische omstandigheden dat toelaten, een begrotingsbeleid te voeren dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties en houdbaarheid van de begroting op middellange termijn, en tegelijkertijd de investeringen te verhogen om het groeipotentieel te stimuleren.

⁹ De cijfers geven het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van de maatregelen die sinds het najaar van 2021 zijn genomen, waaronder lopende ontvangsten en uitgaven en – indien relevant – kapitaaluitgaven.

¹⁰ Aangenomen wordt dat het totale aantal ontheemden uit Oekraïne in de Unie eind 2022 geleidelijk zal oplopen tot 6 miljoen, en de geografische spreiding ervan wordt ingeschat op basis van de omvang van de bestaande diaspora, de relatieve bevolking van de ontvangende lidstaat en de spreiding van ontheemden uit Oekraïne over de Unie zoals die eruitzag in maart 2022. Voor begrotingskosten per persoon zijn de ramingen gebaseerd op het Euromod-microsimulatiemodel van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Commissie, waarbij rekening gehouden wordt met zowel overdrachten in contanten waarvoor mensen in aanmerking kunnen komen als uitkeringen in natura zoals onderwijs en gezondheidszorg.

(17) Volgens de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie en rekening houdend met de informatie die in het convergentieprogramma 2022 van Hongarije is opgenomen, wordt verwacht dat de begrotingskoers in 2022 in grote lijnen neutraal zal zijn op -0,1 % van het bbp, terwijl de Raad een ondersteunende begrotingskoers heeft aanbevolen¹¹. Hongarije is voornemens het herstel verder te ondersteunen door gebruik te maken van de herstel- en veerkrachtfaciliteit om aanvullende investeringen te financieren, zoals aanbevolen door de Raad. De positieve bijdrage aan de economische activiteit van de met subsidies uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven zal naar verwachting met 1,0 procentpunt van het bbp afnemen ten opzichte van 2021 als gevolg van de verwachte vertraging in de absorptie van Uniemiddelen¹². Nationaal gefinancierde investeringen zullen in 2022 naar verwachting een expansieve bijdrage van 0,2 procentpunten aan de begrotingskoers leveren¹³. Hongarije is derhalve van plan nationaal gefinancierde investeringen in stand te houden, zoals aanbevolen door de Raad. Tegelijkertijd zal de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend nieuwe maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2022 naar verwachting een expansieve bijdrage aan de algemene begrotingskoers van 0,4 procentpunten leveren. Dit omvat het extra effect van de maatregelen om de economische en sociale gevolgen van de stijging van de energieprijzen op te vangen (0,1 % van het bbp), alsook de kosten om ontheemden uit Oekraïne tijdelijke bescherming te bieden (0,2 % van het bbp). Verscheidene discretionaire maatregelen dragen ook bij tot de stijging van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend nieuwe maatregelen aan de ontvangstenzijde), zoals de herinvoering van de 13e maand pensioen, loonsverbeteringen voor wetshandhavers en militairen, een verlaging van de werkgeversbijdragen en een opleidingsheffing.

¹¹ Een minteken bij de indicator komt overeen met een overschrijding van de groei van de primaire uitgaven ten opzichte van de economische groei op middellange termijn, wat wijst op een expansief begrotingsbeleid.

¹² Dit zijn prognoses van de Commissie. De Commissie heeft het herstel- en veerkrachtplan voor Hongarije nog niet beoordeeld.

¹³ Andere nationaal gefinancierde kapitaaluitgaven zullen naar verwachting een expansieve bijdrage van 0,4 procentpunten van het bbp leveren, die grotendeels toe te schrijven is aan de budgettaire gevolgen van de herkapitalisaties van nutsbedrijven.

- (18) Voor 2023 wordt in de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie uitgegaan van een begrotingskoers van +1,9 % van het bbp bij ongewijzigd beleid¹⁴. Hongarije zal in 2023 naar verwachting gebruik blijven maken van de subsidies uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit om aanvullende investeringen ter ondersteuning van het herstel te financieren. De positieve bijdrage aan de economische activiteit van de met subsidies uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven zal naar verwachting met 0,3 procentpunten van het bbp toenemen ten opzichte van 2023. Nationaal gefinancierde investeringen zullen in 2023 naar verwachting een expansieve bijdrage van 0,4 procentpunten aan de begrotingskoers leveren¹⁵. Tegelijkertijd zal de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend nieuwe maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 naar verwachting een contracterende bijdrage aan de algemene begrotingskoers van 1,9 procentpunten leveren. Dit omvat het effect van de uitfasering van de maatregelen om de gestegen energieprijzen aan te pakken (0,1 % van het bbp) en extra kosten om ontheemden uit Oekraïne tijdelijke bescherming te bieden (0,1 % van het bbp).
- (19) Volgens het convergentieprogramma 2022 zal het overheidstekort naar verwachting geleidelijk dalen tot 2,5 % van het bbp in 2024 en tot 1,5 % in 2025. Daarom zal het gepland overheidstekort binnen de looptijd van het stabiliteitsprogramma 2024 onder de 3 % van het bbp blijven. Volgens het convergentieprogramma 2022 zal de overheidsschuldquote tussen nu en 2025 naar verwachting dalen, meer bepaald tot 70,4 % van het bbp in 2024 en tot 66,9 % in 2025. Volgens de analyse van de Commissie lijken de risico's voor de houdbaarheid van de schuld op middellange termijn middelgroot.

¹⁴ Een plusteken bij de indicator komt overeen met een overschrijding van de groei van de primaire uitgaven ten opzichte van de economische groei op middellange termijn, wat wijst op een versoeringsbeleid op begrotingsgebied.

¹⁵ Andere nationaal gefinancierde kapitaaluitgaven zullen naar verwachting een contractieve bijdrage van 0,6 procentpunten van het bbp leveren, die grotendeels toe te schrijven is aan de uitfasering van de renovatiesubsidies voor gezinnen en aan lagere geraamde herkapitalisaties van nutsbedrijven dan in 2022.

- (20) Het effect van de vergrijzing en de stijging van de overheidsschuld tijdens de COVID-19-crisis zullen de uitdagingen op het gebied van de houdbaarheid van de Hongaarse begroting op lange termijn nog vergroten. De pensioenuitgaven zullen naar verwachting aanzienlijk stijgen, van ongeveer 8 % van het bbp in 2019 tot meer dan 12 % in 2070. De indicatoren voor de houdbaarheid van de begroting wijzen op middelmatige houdbaarheidsrisico's op middellange termijn en grote risico's op lange termijn. Recente beleidsmaatregelen verergeren het houdbaarheidsprobleem door de pensioenverplichtingen van de overheid op lange termijn te vergroten. De 13e maand pensioen die in 2021 en 2022 werd heringevoerd, zal de pensioenuitgaven naar verwachting doen stijgen. De veranderingen in het belasting- en pensioenstelsel die de afgelopen tien jaar zijn doorgevoerd, zullen naar verwachting de uitgaven voor de pensioenen van gepensioneerden met hoge lonen doen toenemen en de ongelijkheden tussen gepensioneerden vergroten. Deze maatregelen omvatten de afschaffing van de bovengrens voor het pensioengevend inkomen en pensioenen alsook de invoering van de forfaitaire personenbelasting, die het pensioengevend inkomen van grootverdieners verhoogt. Het minimumpensioen is sinds 2008 nominaal ongewijzigd gebleven, wat gevolgen heeft voor de situatie van mensen die niet zonder onderbreking hebben gewerkt en tijdens hun loopbaan een laag gemiddeld inkomen hebben ontvangen. Hongarije heeft de programmeringsdocumenten betreffende het cohesiebeleid ingediend.

- (21) Hongarije heeft op 30 december 2021 de programmeringsdocumenten voor het cohesiebeleid ingediend voor de partnerschapsovereenkomst waarin Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶ voorziet, en op 26 januari 2022 het programma voor economische ontwikkeling en innovatie plus. Overeenkomstig Verordening (EU) 2021/1060 moet Hongarije bij de programmering van de fondsen voor het cohesiebeleid voor de periode 2021-2027 rekening houden met de relevante landspecifieke aanbevelingen. Dat is een voorwaarde voor het verbeteren van de doeltreffendheid en het maximaliseren van de meerwaarde van de financiële steun die uit de cohesiebeidsfondsen ontvangen wordt, en voor het bevorderen van de coördinatie, de complementariteit en de samenhang tussen die cohesiebeidsfondsen en andere Unie-instrumenten en fondsen. Het succes van de uitvoering van de cohesiebeidsprogramma's hangt ook af van het wegwerken van knelpunten voor investeringen, ter ondersteuning van de groene en de digitale transitie en een evenwichtige territoriale ontwikkeling.
- (22) De Hongaarse arbeidsmarkt is over het algemeen in goede vorm. De lage arbeidsparticipatie van vrouwen en kansarme groepen blijft echter problematisch. Moeders van jonge kinderen blijven vaak lange tijd weg van de arbeidsmarkt, deels vanwege het gebrek aan kinderopvangplaatsen voor kinderen onder de drie jaar. Het aantal plaatsen in de kinderopvang neemt geleidelijk toe dankzij specifieke programma's, maar ook de kleuterscholen kampen met personeelstekorten. Er is nog veel ruimte om de arbeidsparticipatie van bepaalde kansarme groepen, zoals laaggeschoolden, langdurig werklozen, personen met een handicap en Roma, te verhogen. De leden van deze groepen zouden beter kunnen worden gemobiliseerd door hen vaardigheden aan te leren en hen actief te helpen bij het vinden van een baan. Hulp bij het zoeken naar werk is beperkt en slechts de helft van de geregistreerde werklozen ontvangt een financiële uitkering. De duur van de werkloosheidsuitkering is een van de kortste in de Unie. De werkloosheid is geconcentreerd in de minder ontwikkelde regio's en op het platteland.

¹⁶ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159).

(23) Het armoederisico is aanzienlijk gedaald, maar veel mensen kunnen zich nog steeds geen eerste levensbehoeften veroorloven. De materiële en sociale deprivatie blijft een van de hoogste in de Unie. Dit geldt met name voor kinderen. Armoede en sociale uitsluiting zijn geconcentreerd in specifieke groepen en gebieden. De armoedecijfers zijn drie tot vier keer hoger voor de Roma, wat deels komt door hun beperktere toegang tot de arbeidsmarkt en openbare diensten. Het sociale vangnet voor gezinnen zonder vaste baan is de afgelopen tien jaar verzwakt en ook de armoedekloof is recentelijk groter geworden. Het belastingstelsel legt een onevenredig zware last op werknemers met een lager inkomen. Gezinnen met een laag inkomen komen ook minder vaak in aanmerking voor de inkomstenbelastingaftrek per kind. Hun voornaamste bron van inkomsten, zoals het loon voor gemeenschapswerk, het minimuminkomen en de gezinstoelage, hebben geen gelijke tred gehouden met de kosten van levensonderhoud. De gereguleerde energieprijzen voor huishoudens zijn ongewijzigd gebleven, waardoor de huishoudens gedeeltelijk zijn beschermd tegen de recente stijgingen van de grondstofprijzen. Arme huishoudens op het platteland die verwarmen met vaste brandstoffen, profiteren hier echter niet van. De stijgende huizenprijzen vormen een extra uitdaging voor gezinnen met een laag inkomen, die moeilijk toegang krijgen tot door de overheid gesubsidieerde huisvesting. Ondertussen zijn de sociale woningen schaars geworden en zijn ze vaak in slechte staat.

(24) De onderwijsresultaten in Hongarije liggen onder het Uniegemiddelde. Het niveau van de basisvaardigheden die men op 15-jarige leeftijd beheerst, is de afgelopen tien jaar gedaald en ligt ver onder de regionale en Uniegemiddelden. In tegenstelling tot Europese trends is het percentage voortijdige schoolverlaters er de afgelopen tien jaar niet op verbeterd: in 2021 bedroeg het 12,0 %, wat hoger was dan het Uniegemiddelde van 9,7 %. Het percentage voortijdige schoolverlaters ligt hoger in de minst ontwikkelde gebieden en is zes keer hoger onder Roma dan onder niet-Roma. Het percentage afgestudeerden met een diploma tertiair onderwijs in de leeftijdsgroep van 25-34 jaar is sinds 2010 gestegen, maar blijft een van de laagste in de Unie. De deelname aan volwasseneneducatie ligt iets boven de helft van het Uniegemiddelde. Er is een gebrek aan digitale vaardigheden, vooral bij armere mensen. In de laagste twee inkomenskwartielen heeft slechts 13 % en 18 % van de Hongaren ten minste digitale basisvaardigheden. Hiermee zit Hongarije bij de laagste percentages in de Unie. Kansarme studenten hebben weinig kans om in het hoger onderwijs terecht te komen. Ongelijkheid op onderwijsgebied verkleint de kansen op sociale mobiliteit. De geringe doeltreffendheid en gelijkheid in het schoolsysteem houden waarschijnlijk verband met de geringe autonomie bij het bepalen van het leerplan, het gebrek aan sociaal-economische diversiteit binnen scholen en de lage salarissen van het onderwijzend personeel. Het lerarentekort wordt een steeds groter probleem. Hoewel geaggregeerde indicatoren, zoals het aantal leerlingen per leraar, niet op acute tekorten wijzen, blijkt uit een meer gedetailleerde analyse dat er een tekort is aan onderwijzend personeel voor bepaalde vakken zoals wiskunde, wetenschappen en vreemde talen. Het lerarentekort houdt ook verband met de versnippering van het schoolsysteem: de helft van alle lagere en lagere middelbare scholen telt minder dan 150 leerlingen. Scholen met een hoog percentage kansarme leerlingen hebben vaak vooral te lijden onder het gebrek aan gekwalificeerde leerkrachten. Van alle afgestudeerden van een lerarenopleiding eindigt meer dan de helft in een ander beroep dan dat van leraar wegens de hoge werklast en het lage loon van leraren, vooral in het begin van hun loopbaan. Bovendien laat het gecentraliseerde beheer van scholen de schoolhoofden beperkte autonomie en instrumenten om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

- (25) De gezondheidsresultaten lopen achter op die van de meeste andere lidstaten, als gevolg van ongezonde levensstijlen en de beperkte doeltreffendheid van de gezondheidszorg. Het tabaks- en alcoholgebruik en het aantal obesitasgevallen behoren tot de hoogste van de Unie. Hongaren lopen een van de grootste risico's in de Unie op overlijden ten gevolge van slechte luchtkwaliteit. Het aantal vermijdbare sterfgevallen is een van de hoogste in de Unie, deels vanwege ontoereikende screening en eerstelijnszorgbeheer. Er bestaan aanzienlijke sociaal-economische verschillen in de toegang tot hoogwaardige zorg die te wijten zijn aan het grote personeelstekort in de gezondheidszorg, vooral onder huisartsen en verpleegkundigen. Het ziekenhuisnetwerk is gefragmenteerd en heeft een groot aantal ziekenhuisbedden. Van alle patiënten in de Unie verblijven Hongaarse patiënten het langst in het ziekenhuis, omdat er in vergelijking met het Uniegemiddelde weinig chirurgische ingrepen in het daghospitaal worden uitgevoerd. Recente hervormingen moedigen huisartsen aan om samen te werken, wat de kwaliteit van de diensten zou moeten verbeteren. Er zijn belangrijke maatregelen genomen om een einde te maken aan informele betalingen en om het tekort aan artsen aan te pakken.
- (26) Gebrekkige onafhankelijke controlemechanismen en nauwe banden tussen de politiek en bepaalde bedrijven werken corruptie in de hand. In geval van ernstige beschuldigingen ontbreekt het systematisch aan vastberaden actie om gevallen van corruptie waarbij hoge ambtenaren of hun directe omgeving betrokken zouden zijn, te onderzoeken en te vervolgen. De verantwoordingsplicht bij beslissingen om onderzoeken af te sluiten blijft problematisch, want er bestaan geen doeltreffende middelen tegen beslissingen van het openbaar ministerie om vermeende strafbare feiten niet te vervolgen. Het kader voor corruptiebestrijding wordt verder verzwakt door de afnemende mogelijkheden voor civiel toezicht in de context van beperkingen van de mediavrijheid, een vijandige omgeving voor maatschappelijke organisaties en terugkerende uitdagingen bij de toepassing van de regels inzake transparantie en toegang tot openbare informatie. In december 2021 heeft de regering de uitvoering van de meeste maatregelen van haar anticorruptiestrategie voor de periode 2020-2022 uitgesteld¹⁷.

¹⁷ De Commissie heeft Hongarije op 27 april een kennisgevingsbrief gestuurd overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 1).

- (27) De onafhankelijkheid, efficiëntie en kwaliteit van de rechterlijke macht zijn essentieel om bedrijven aan te trekken en economische groei mogelijk te maken. Er blijft bezorgdheid bestaan over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. De Nationale Raad voor Justitie blijft het moeilijk hebben om een tegengewicht te bieden aan de macht van de voorzitter van de nationale gerechtelijke autoriteit. De regels voor de verkiezing van de voorzitter van het Hooggerechtshof brengen het risico met zich mee dat politieke invloed wordt uitgeoefend op het hoogste rechtscollege van het land. Omdat de regeling voor de toewijzing van zaken niet transparant genoeg is, kunnen de partijen niet nagaan of er een ongeoorloofde discretionaire bevoegdheid is uitgeoefend. Er zijn vragen gerezen over de rol van het constitutionele hof, waarvan de leden door het parlement worden gekozen zonder dat de rechterlijke macht daarbij wordt betrokken, bij de toetsing van vonnissen van de gewone rechtbanken.
- (28) Wat betreft de sociale dialoog, de betrokkenheid van belanghebbenden bij het opstellen van primaire wetgeving, overleg met de sociale partners en het maatschappelijk middenveld en het gebruik van empirisch onderbouwde instrumenten, scoort Hongarije laag in vergelijking met de andere lidstaten. De nationale voorschriften inzake verplichte openbare raadplegingen over ontwerpwetgeving en de bijbehorende effectbeoordelingen zijn systematisch genegeerd. Het aantal wetten waarover overleg is gepleegd, is de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald.
- (29) Hoewel maatregelen zijn genomen om het belastingstelsel te verbeteren, blijven sommige problemen voortbestaan. De belastingdruk op arbeid is gedaald, maar blijft hoog voor veel mensen met een laag loon. Sectorspecifieke belastingen en een groot aantal kleine belastingen maken het belastingstelsel ingewikkeld en verhogen de nalevingskosten, vooral voor kleinere bedrijven.

(30) Belemmerende regelgeving en staatsinmenging in productmarkten bemoeilijken de selectie van efficiënte ondernemingen en beperken de mededinging. Ad-hocvrijstellingen van het mededingingstoezicht die gelden voor bepaalde zakelijke transacties belemmeren de werking van de markt en werken remmend op investeringen. Een ander probleem is de onvoorspelbaarheid van het rechtskader, met name in de detailhandel, waar de regelgeving de laatste jaren frequent is gewijzigd. Regelgeving en belastingen kunnen bedrijven verhinderen te groeien, vooral in de detailhandel en nutssector. De reglementering van beroepen blijft eveneens restrictief. Langdurige en dure insolventieprocedures kunnen de herstructurering van insolvente ondernemingen belemmeren. De markt voor overheidsopdrachten blijft kwetsbaar voor concurrentiebeperkende praktijken. Het aandeel van de opdrachten die worden gegund in procedures met slechts één inschrijver, blijft een van de hoogste in de Unie. De autoriteiten hebben het toezicht op de regelmatigheid bij overheidsopdrachten verbeterd als reactie op de eerdere bevindingen van opeenvolgende audits van de Commissie op het gebied van het beheer van Uniemiddelen, die plaatsvonden in 2014, 2015 en 2017 en waarbij ernstige, systemische tekortkomingen en onregelmatigheden aan het licht kwamen, met name in verband met het gebruik van raamovereenkomsten. Of alle eerder vastgestelde tekortkomingen volledig zijn verholpen, moet in de praktijk nog blijken. Onlangs kwamen nieuwe risico's aan het licht doordat trusts van openbaar belang kennelijk werden uitgesloten van de regels voor overheidsopdrachten. In februari 2021 heeft de regering zichzelf het ambitieuze doel gesteld om het aandeel van de procedures voor overheidsopdrachten waarvoor slechts één offerte wordt ingediend, terug te brengen tot minder dan 15 %, zonder evenwel een termijn vast te stellen.

- (31) De overgang naar een klimaatneutrale economie bevindt zich nog in een pril stadium. De helft van het grondgebied van Hongarije is in aanzienlijke mate blootgesteld aan de risico's van de klimaatverandering, waaronder droogte en overstromingen. Daarom moeten duurzame oplossingen voor klimaatadaptatie worden ontwikkeld, met name op de natuur gebaseerde waterretentie, met inbegrip van herstel van de natuurlijke hydrologie, aanpassing van landbouwpraktijken en zorgvuldige monitoring van de onttrekking van grond- en oppervlaktewater voor irrigatiedoeleinden. De lucht- en waterkwaliteit blijven een punt van zorg. De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn de emissies van stookinstallaties op vaste brandstoffen in woningen en van de landbouw en het vervoer. Een groot deel van het drinkwaterleidingnet is in slechte staat en de regelgeving vormt een belemmering voor investeringen. De circulaire economie zit nog in een beginfase, recycling van stedelijk afval is onderontwikkeld en de economische instrumenten volstaan niet om de milieu-uitdagingen aan te pakken. De regering heeft het afvalbeheer in verschillende stappen gereorganiseerd. De veranderingen hebben de concurrentie in de sector beperkt, met als neveneffect dat de efficiëntie en recyclingpercentages dalen. Sectoren die als gevolg van de groene transitie waarschijnlijk zullen krimpen of een transformatie zullen ondergaan, zijn goed voor bijna 4 % van alle banen. De getroffen werknemers moeten wellicht worden bijgeschoold en omgeschoold. Het gebrek aan arbeidskrachten in de energiesector zou de transitie naar klimaatneutraal kunnen belemmeren.
- (32) De vervoersinfrastructuur wordt gekenmerkt door een dicht net van autosnelwegen en geëlektrificeerde spoorlijnen. Hongarije kent een sterke toename van de uitstoot door de vervoersector, die snel de sector met de grootste uitstoot aan het worden is. Hongarije is een van de lidstaten met de meeste files en het aantal uren dat automobilisten in stedelijke gebieden in de file staan, gaat in stijgende lijn. Het aandeel van emissieloze personenauto's en het aantal oplaadpunten neemt gestaag toe. Hoewel de betrokken indicatoren wijzen op een leidende positie onder de landen in de regio, blijven de waarden onder het Uniegemiddelde.

- (33) Onderzoek en innovatie zijn kritieke aanjagers van groei en concurrentievermogen op lange termijn. Hongarije geldt als een opkomende innovator. De uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling nemen toe en bedroegen 1,61 % van het bbp in 2020. Het tekort aan hoogopgeleide werknemers is een van de voornaamste belemmeringen voor innovatie. Het aantal afgestudeerden in het tertiair onderwijs behoort tot de laagste in de Unie. De onlangs ingevoerde vrijstelling van personenbelasting voor jonge werknemers en andere structurele veranderingen die de academische vrijheid belemmeren, maken het hoger onderwijs minder aantrekkelijk. De digitale vaardigheden en het gebruik van digitale technologieën door ondernemingen en overheidsdiensten blijven onder het EU-gemiddelde.
- (34) In reactie op het mandaat van de staatshoofden en -regeringsleiders van de Unie, zoals uiteengezet in de Verklaring van Versailles, beoogt het Commissievoorstel voor een REPowerEU-plan de afhankelijkheid van de Unie van de invoer van fossiele brandstoffen uit Rusland zo spoedig mogelijk af te bouwen. Daartoe wil de Commissie in overleg met de lidstaten bepalen wat de geschiktste projecten, investeringen en hervormingen op nationaal, regionaal en Unieniveau zijn. Die maatregelen zijn erop gericht de algehele afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en fossiele brandstoffen niet langer uit Rusland in te voeren.

(35) De Hongaarse energiesector is voor fossiele brandstoffen sterk afhankelijk van Rusland. Volgens de gegevens voor 2020¹⁸ is bijna al het ingevoerde aardgas afkomstig uit Rusland (95 % tegenover 44 % voor het Uniegemiddelde). De afhankelijkheid van Rusland is ook hoger dan het Uniegemiddelde voor olie (61 % tegenover 26 %), maar lager dan het EU-gemiddelde voor steenkool (22 % tegenover 54 %). Het aandeel van aardgas in de energiemix is hoger dan het Uniegemiddelde (35 % tegen 24 %), terwijl het aandeel van olie (30 % tegen 33 %) en steenkool (7 % tegen 11 %) lager ligt. Het aandeel van hernieuwbare energie in het bruto-eindverbruik van energie bedraagt 13,9 % en behoort tot de laagste in de Unie. Hongarije is voornemens het gebruik van zonne-energie op te voeren, terwijl het potentieel van wind- en geothermische energie onderbenut blijft. Wat het elektriciteitsnet betreft, is er behoefte aan investeringen, bijvoorbeeld in slimme meters, prosumentenregelingen, energiegemeenschappen en dynamische prijsstelling, om het gebruik van hernieuwbare energie te stimuleren. Voorts zouden de vergunningsprocedures voor installaties die energie uit hernieuwbare bronnen gebruiken, kunnen worden vereenvoudigd. Het verdient aanbeveling nieuwe investeringen in gasinfrastructuur en -netwerken waar mogelijk toekomstbestendig te maken, teneinde de duurzaamheid ervan op lange termijn te bevorderen door ze in de toekomst voor duurzame brandstoffen te gebruiken. Om de afhankelijkheid verder te verminderen, is er een groot potentieel om de energie-efficiëntie in de woningbouwsector te verbeteren. De invoering van strengere milieunormen voor nieuwe woningen is met 18 maanden uitgesteld tot juni 2022. Het huidige woningrenovatieprogramma is niet gericht op energie-efficiëntie en sluit in de praktijk de meest kwetsbare gezinnen uit. Het uniform lage niveau van de gereguleerde energieprijzen, die onafhankelijk zijn van het inkomen van de huishoudens en van de verbruikte hoeveelheid, vergroot de inkomensongelijkheid en creëert geen stimulansen om energie te besparen. Wil Hongarije de "Fit for 55"-doelstellingen halen, dan zal er nog meer ambitie nodig zijn om broeikasgasemissies te verlagen en het aandeel hernieuwbare energie en de energie-efficiëntie op te voeren.

¹⁸ Eurostat (2020), aandeel van de Russische invoer in de totale invoer van aardgas, ruwe olie en steenkool. Voor het EU-27-gemiddelde is de totale invoer gebaseerd op de invoer van buiten de EU-27. Voor Hongarije omvat de totale invoer ook de intracommunautaire handel. In ruwe aardolie zijn geen geraffineerde olieproducten opgenomen. Er zij op gewezen dat Hongarije een belangrijke hoeveelheid gas uitvoert naar zijn buurlanden, hoewel het voor de invoer van gas sterk afhankelijk is van Rusland. Derhalve is de afhankelijkheid van gas voor binnenlands gebruik waarschijnlijk lager dan de gerapporteerde cijfers, maar toch nog aanzienlijk.

- (36) Hoewel de versnelling van de transitie naar klimaatneutraliteit en naar niet-fossiele brandstoffen tot aanzienlijke herstructureringskosten in diverse sectoren zal leiden, kan Hongarije in het kader van het cohesiebeleid gebruikmaken van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie om de sociaal-economische gevolgen van de transitie voor de zwaarst getroffen regio's te verzachten. Daarnaast kan Hongarije uit het Europees Sociaal Fonds Plus putten (opgericht bij Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad¹⁹) om de werkgelegenheidskansen te vergroten en de sociale cohesie te versterken.
- (37) In het licht van de beoordeling door de Commissie heeft de Raad het convergentieprogramma 2022 onderzocht, en zijn advies²⁰ daarover is in aanbeveling 1 weergegeven,

BEVEELT AAN dat Hongarije in 2022 en 2023 de volgende actie onderneemt:

1. In 2023 ervoor zorgen dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in overeenstemming is met een algemeen neutrale beleidskoers, rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het meest kwetsbaar zijn voor stijgingen van de energieprijzen en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. Klaar staan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Meer overheidsinvesteringen doen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid, met inachtneming van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen. Voor de periode na 2023 een begrotingsbeleid voeren dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties op middellange termijn. De houdbaarheid van het pensioenstelsel op lange termijn verbeteren, zonder afbreuk te doen aan de toereikendheid van de pensioenen, met name door inkomensongelijkheden aan te pakken.
2. De onderhandelingen met de Commissie over de programmeringsdocumenten betreffende het cohesiebeleid voor de periode 2021-2027 snel afronden om van start te kunnen gaan met de uitvoering ervan.

¹⁹ Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1296/2013 (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 21).

²⁰ Uit hoofde van artikel 9, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97.

3. De integratie van de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt voortzetten, met name door bijscholing, en de duur van werkloosheidsuitkeringen verlengen. De toereikendheid van de sociale bijstand verbeteren en ervoor zorgen dat iedereen toegang heeft tot essentiële diensten en passende huisvesting. De onderwijsresultaten verbeteren en de participatie van kansarme groepen, met name Roma, aan kwaliteitsvol regulier onderwijs vergroten. De toegang tot kwalitatieve preventieve zorg en eerstelijnszorg verbeteren.
4. Het kader ter bestrijding van corruptie versterken, onder meer door de rechtshandhaving te verbeteren, de toegang tot openbare informatie te vergemakkelijken en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te versterken. De kwaliteit en transparantie van het besluitvormingsproces verbeteren door een effectieve sociale dialoog in te stellen, andere belanghebbenden te betrekken en regelmatige effectbeoordelingen uit te voeren. Het belastingstelsel verder vereenvoudigen. De voorspelbaarheid van de regelgeving verbeteren, de concurrentie in de dienstensector verbeteren, met name in de detailhandel en nutssector, en het mededingingstoezicht systematisch toepassen bij zakelijke transacties. De mededinging bevorderen bij aanbestedingsprocedures.
5. Hervormingen en investeringen op het gebied van duurzaam water- en afvalbeheer en de circulariteit van de economie, de digitalisering van bedrijven, groene en digitale vaardigheden, en onderzoek en innovatie bevorderen.
6. De algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen door de uitrol van hernieuwbare energie te versnellen, met name door de vergunningsprocedures te stroomlijnen en de elektriciteitsinfrastructuur te moderniseren. De invoer van fossiele brandstoffen diversifiëren door onder andere de interconnecties te versterken, met deelname van andere landen. De afhankelijkheid van fossiele brandstoffen voor de verwarming van gebouwen en voor het vervoer verminderen door meer inspanningen te leveren op het gebied van energie-efficiëntiemaatregelen voor iedereen, met name in woningen, en op het gebied van duurzaam vervoer via met name elektrificatie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter